

LIGA PRACY

I

INSTYTUT ORGANIZACYI PRACY

Praca jest cudownym talizmanem, który łączy oceany, przebija skały, bohaterom przypina skrzydła, a niewolnikom otwiera drzwi więzienia.

Bolesław Prus.

WARSZAWA

Druk Rubieszewskiego i Wrotnowskiego, ul. Czackiego 3/5.

1919.

CM 314730

WYDAJNOŚĆ PRACY A BYT NARODU.

Niezwykły postęp, osiągnięty w ostatnich paru dziesiątkach lat w państwach zachodnich, a zwłaszcza w Ameryce Północnej na polu planowej organizacji zbiorowej pracy, zwrócił uwagę i polskich kół technicznych. Już na kilka lat przed wojną pojawiały się co pewien czas artykuły w naszych czasopismach technicznych lub dyskusje w stowarzyszeniach zawodowych na temat racjonalnej organizacji pracy i palącej potrzeby podniesienia jej wydajności w kraju.

Najglówniejszą bronią, jaką narody koalicji pokonały wroga, jest właśnie ich praca twórcza, zorganizowana, przepojona geniuszem galijskim i anglosaskim. System organizacji pracy wydajnej i oszczędnej w państwach koalicji, a zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych A. P. położył kres wojnie; wytworzył on bowiem w krótkim czasie i planowo takie potęgi, którym nie mogła przeciwstawić się żadna dotychczasowa siła.

Wiedząc, jak daleko naród nasz pozostaje w tyle pod tym względem i rozumiejąc, że właśnie w oszczędnej i wydajnej pracy tkwi klucz do samodzielnego bytu narodowego, niektórzy technicy polscy zaczęli nawoływać do podjęcia środków w celu powiększenia wydajności pracy. Niestety wybuch wojny sparaliżował możliwość akcji w tym kierunku, czteroletnia zaś gospodarka naszych wschodnich i zachodnich „opiekunów“ wyniszczyła kraj i stworzyła takie położenie, że nie tylko nie można było marzyć o wzmożeniu pracy, ale trzeba było patrzeć biernie na jej obniżanie i niszczenie jej warsztatów.

Gdy w państwach koalicji wojna wytworzyła warunki, które podniosły tam wydajność pracy do niebywałych granic, u nas, przeciwnie, jak gdyby uczyniono wszystko, aby ją zniszczyć.

Wpisano do Księgi Akcesji 2/1357/58 D

Akc. Dł nr 158 /2011/ CM

Obecnie zaś hasła przewrotu socyalnego, przenikające do nas z państw pokonanych, zaszczerpione pewnym sferom klas pracujących, godzą w samą podstawę bytu narodu, bo prowadzą wogóle do zaniku poczucia potrzeby pracy.

Przez podniesienie wydajności pracy Polska stanąć może w szeregu narodów, świecących dobrobytem i kulturą. Jeżeli kraj nasz wejdzie umiejętnie na tę drogę, we wszystkich dziedzinach, jeżeli świadomość potrzeby pracy przeniknie wszystkie warstwy narodu, to pomimo klęsk zadanych przez wojnę, naród nasz podniesie się i utrwali swój byt kulturalny.

Podczas półtorawiekowej niewoli tłumiono wszystkie nasze zarodki samoistnej twórczej pracy, dziś jednak nie stoi nam nic na przeszkodzie, przeciwnie, warunki układają się tak pomyślnie, iż tylko od nas samych zależy zapewnić sobie najświetniejszą przyszłość. Na zdolnościach i geniuszu narodowi naszemu nie zbywa, tego nie mógł, pomimo usiłowań wydrzeć nam najzaciętszy nasz wróg, musimy więc ożywić niemi naszą pracę i zrozumieć, że za pomocą podniesienia jej wydajności nie tylko uleczymy szybko nasze rany, ale w dobrobycie i kulturze dorównamy narodom zachodnim.

Dziś, gdy zajaśniała nam gwiazda niezależnego bytu państwowego, winniśmy w życie narodowe wprowadzić nowy ład i nowe technienie, twórczej, wydajnej i oszczędnej pracy we wszystkich sferach społeczeństwa i na wszystkich polach: w szkołach, biurach, urzędach, na roli, w handlu i przemyśle; bez tego społeczeństwo nie stworzy sobie podstaw do samodzielnego bytu.

W głębokiem przeświadczeniu o słuszności powyższych postulatów grono techników podjęło obecnie inicjatywę założenia instytucyi, których głównym celem będzie wprowadzanie w życie tych zasad.

Jakkolwiek w Ameryce, Francyi, Belgii istnieją już instytucye, mające na celu badanie pracy ludzkiej, ustalanie racjonalnych metod pracy i zastosowanie ich w praktyce, to jednak w naszych warunkach nie można ściśle się kierować wzorami zagranicznymi. W pomienionych krajach zadanie jest łatwiejsze: poszanowanie bowiem pracy jest tam już tak głęboko zakorzenione i odczuwane przez wszystkie warstwy społeczne, iż chodzi tam tylko o skierowanie pracy ku najwyższej wydajności. U nas przeciwnie,

poszanowanie pracy i zamiłowanie do niej jest dopiero w zarodku, trzeba więc krzewić nie tylko umiejętność pracy, ale i kultywować ją prawie u samych podstaw.

Wobec tego incyatorzy uznali, iż u nas sprawę należy traktować szerzej i że w naszych warunkach najodpowiedniejszym będzie skoordynowanie razem projektu podanego przez inż. Piotra Drzewieckiego założenia Towarzystwa „Liga Pracy“ i projektu inż. Karola Adamieckiego utworzenia „Instytutu Organizacji Pracy“. Towarzystwo Liga Pracy, skupiając w sobie dużą ilość członków ze wszystkich warstw społecznych, może znakomicie przyczynić się do rozpowszechnienia uświadomienia o potrzebie kultywowania i podniesienia wydajności pracy oraz poszanowania dla niej; Instytut zaś, jako organ Ligi, skupiając w sobie najwybitniejsze siły techniczne i naukowe będzie ośrodkiem, z którego będzie promieniować wiedza i umiejętność pracy.

Niżej zamieszczony statut „Ligi Pracy“ i program „Instytutu Organizacji Pracy“ wyjaśniają szczegółowo cele, zadania i przyszłą działalność tych instytucji. Wobec doniosłego ich znaczenia znajdują one niewątpliwie szerokie poparcie czynne i materyalne znacznej części społeczeństwa.

PROGRAM INSTYTUTU ORGANIZACYI PRACY.¹⁾

Instytut Organizacji Pracy jest instytucją naukową i jako ośrodek promieniowania wiedzy i metod postępowania ku podniesieniu wydajności pracy, powinien skupiać najwybitniejsze siły techniczne i naukowe, pracujące na polu organizacji pracy przemysłowej, rolniczej i gospodarczo-handlowej oraz osoby badające fizjologię i psychologię doświadczalną w zastosowaniu do pracy zawodowej i nauczania.

Zakres działalności.

- 1) Prowadzenie stałych studyów teoretycznych i praktycznych w celu ustalenia metod i zasad organizacji pracy.
- 2) Badanie pracy ludzkiej pod względem fizjologicznym i psychologicznym w celu ustalania warunków, przy których organizm ludzki może dać najwyższy współczynnik wydajności.
- 3) Szerzenie umiejętności prawidłowej organizacji pracy zapomocą stałych wykładów i praktycznych ćwiczeń słuchaczy, wydawania książek i czasopism.

¹⁾ Program i działalność Instytutu będą wzorowane miedzy innymi na pokrewnych instytucjach zagranicą, a mianowicie:

Laboratoire des Recherches sur le Travail Professionnel w Paryżu, l'Université du Travail w Charleroi w Belgii.

Laboratorium fizjologii i psychologii pracy przy Instytucie Solvay'a w Brukseli.

Efficiency Society w Stanach Zjedn. A. P.

Instytut psychologii pracy przy Harwardzkim Uniwersytecie w Bostonie i inn.

4) Popularyzowanie idei potrzeby i poszanowania pracy zapomocą odczytów, popularnych wydawnictw, dzienników, broszur.

5) Udzielanie porad we wszystkich sprawach, dotyczących się podniesienia wydajności pracy i jej organizacji.

6) Utrzymywanie ścisłego kontaktu ze wszystkimi instytucjami zawodowymi, zakładami przemysłowymi, rolnictwem, urzędami, mogącymi w jakikolwiek sposób zastosować wyniki prac Instytutu.

7) Przedstawianie władzom państwowym wniosków i projektów, dążących do podniesienia wydajności pracy.

8) Utrzymywanie stałej korespondencji z pokrewnymi instytucjami zagranicą.

Organizacja Instytutu.

Rada nadzorcza. Na czele Instytutu stoi Rada Nadzorcza składająca się:

Z 3-ch członków Towarzystwa „Liga Pracy“.

Dyrektora Instytutu.

4-ch kierowników wydziałów Instytutu.

1-go przedstawiciela Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Kierownictwo. Instytutem Organizacji Pracy bezpośrednio kieruje dyrektor i zastępca (Ten ostatni z pośród kierowników wydziałów).

Wydziały. Prace Instytutu podzielone są na cztery wydziały, a mianowicie:

I. Wydział techniczno-gospodarczy.

II. Wydział badań fizjologicznych i psychologicznych.

III. Wydział wykładowy.

IV. Wydział redakcyjny.

Na czele każdego wydziału stoi kierownik, mający odpowiednią ilość asystentów.

Uwaga. Do personelu wydziału wykładowego należą również profesorowie i prelegenci.

Środki pomocnicze.

Instytut Organizacji Pracy powinien posiadać:

1) Warsztaty i różne urządzenia techniczne dla doświadczeń i ćwiczeń z dziedziny organizacji pracy.

- 2) Laboratoria dla doświadczeń nad mechaniką, fizyologią i psychologią pracy ludzkiej.
- 3) Bibliotekę, zbiory tablic, wykresów, normali i t. p.
- 4) Zbiory okazów, przyrządów i środków oszczędzających pracę.
- 5) Audytorya do wykładów i sale dla zajęć praktycznych.

I. Wydział techniczno-gospodarczy.

Do tego wydziału należy:

1. Badanie procesów pracy we wszystkich gałęziach przemysłu, rolnictwa, handlu, w biurach i t. p. np.:
  - a) Badanie warunków pracy w głównych instytucjach państwowych, municypalnych i prywatnych, w celu ustalenia i ujednostajnienia rozkładu godzin pracy.
  - b) Badanie pracy w różnych gałęziach przemysłu i rolnictwie zapomocą metody graficznej i kinematograficznej, w celu znalezienia wskazówek dla oszczędzenia pracy i podniesienia jej wydajności.
  - c) Dalsze rozwijanie metody graficznej organizacji pracy.
  - d) Badanie warunków pracy w różnych gałęziach przemysłu drobnego ze względu na zastosowanie ulepszonych metod.
  - e) Zbieranie materyałów w sprawie obliczeń kosztów własnych w celu wypracowania ogólnych metod.
  - f) Organizowanie zbiorowych wycieczek zagranicę w celu badania najnowszych metod organizacji pracy i t. p.
2. Prowadzenie doświadczeń w celu ustalania racjonalnych metod i systemów pracy w związku z wynikami prac wydziału II.
3. Udzielanie porad z zakresu organizacji pracy.

II. Wydział Fiziologii i Psychologii Pracy.

Prace tego wydziału powinny polegać na:

- a) prowadzeniu badań i doświadczeń nad pracą ludzką we wszystkich zawodach, celem uzgodnienia metod pracy z wymaganiami mechaniki, fiziologii i psychologii ludzkiego organizmu.
- b) badaniu wyników fiziologii i psychologii doświadczalnej w zastosowaniu szkolnictwa.

c) utrzymywanie stałego kontaktu ze wszystkimi działami pracy zawodowej, mogącymi zastosować wyniki prac wydziału.

Uwaga. Wydział ten powinien posiadać laboratoria wzorowane na podobnych instytucjach zagranicą.

III. Wydział wykładowy.

Wydział ten organizuje:

1) *Odczyty popularne* dla jaknajszerszych warstw społeczeństwa, robotników, rzemieślników, młodzieży, na różne tematy, dotyczące się znaczenia pracy w życiu organizmu społecznego, konieczności jej wzmożenia, środków dla oszczędzenia pracy i t. p. Odczyty te powinny odbywać się stale po całym kraju.

2) *Cykle wykładów* dla fachowców ze wszystkich dziedzin pracy.

Na program takich wykładów powinny złożyć się następujące przedmioty:

- Podstawy fizjologii pracy ludzkiej.
- Historia rozwoju pracy przemysłowej i technicznej ze specjalnem uwzględnieniem historii pracy w Polsce.
- Hygiena pracy.
- Podstawy etyczne i prawne pracy przemysłowej.
- Podstawy gospodarcza pracy przemysłowej.
- Nomografia.
- Ogólne zasady i metody organizacji pracy.
- Organizacja ogólna urzędzeń i administracji zakładów przemysłowych.
- Ogólne zasady kalkulacji przemysłowej i handlowej.
- Organizacja pracy w zastosowaniu do poszczególnych gałęzi przemysłu, rolnictwa, komunikacji, handlu i t. p.

Wykłady powyższe powinny być poparte ćwiczeniami praktycznymi, pracami w warsztatach i laboratoriach.

Uwaga. Osoby po ukończeniu powyższych kursów, odbyciu dłuższej praktyki i zdaniu odpowiednich egzaminów mogą być zaliczane do wydziału techniczno-gospodarczego jako stali doradcy i członkowie Instytutu organizacji Pracy.

IV. Wydział Redakcyjny.

Ponieważ w języku polskim nie ma prawie wcale dzieł z zakresu organizacyi pracy (za wyjątkiem kilku mniejszych prac i tłumaczenia dziełka F. Taylora „Shop Management“), podczas gdy literatura zagraniczna jest już nader bogata i obfituje w dzieła pierwszorzędnej wartości, jest więc rzeczą nader pilną wydanie odpowiednich dzieł, któreby tę lukę zapełniły.

Przy wydawaniu dzieł czy to oryginalnych, czy tłumaczonych, wydział redakcyjny sprawę tę będzie prowadził planowo, a mianowicie o ile możliwości biorąc pod uwagę następujący program:

a) *Dzieła popularne*: do tego działu należą dzieła, dotyczące się potrzeby podniesienia wydajności pracy, lub treści działu *b* wyłożone popularnie.

b) *Dzieła treści ogólnej*, jak: fizyologia i psychologia pracy, podstawy etyczne, prawne i gospodarcze pracy przemysłowej, ogólne zasady organizacyi pracy, sprawy robotnicze a organizacya pracy i t. p.

c) *Podręczniki szkolne* o pracy przemysłowej i jej organizacyi.

d) *Dzieła treści specjalnej*: organizacya pracy w poszczególnych gałęziach przemysłu, rolnictwie, handlu; administracya przemysłowa; administracya w urzędach państwowych i t. p.

e) *Zastosowanie metod organizacyi pracy w szkolnictwie*.

f) *Czasopisma i przeglądy peryodyczne* o postępie nauki, o pracy i jej organizacyi.

Uwaga. Z powyższego programu należy uważać za najpilniejsze:

- 1) Wydanie popularnej książki o potrzebie wzmoczenia wydajności pracy.
- 2) Rozpoczęcie wydawania czasopisma, poświęconego specjalnie organizacyi pracy.

STATUT TOWARZYSTWA

„LIGA PRACY“ (L. P.).

I. Nazwa, cel i zakres działalności.

§ 1. Towarzystwo pod nazwą „Liga Pracy“ ma na celu:

a) szerzenie świadomości, że celowa i wydajna praca obywateli jest podstawą ogólnej pomyślności narodu;

b) wzmożenie w społeczeństwie wydajności pracy i popieranie prawidłowej jej organizacji, jako podstawy dobra ogólnego.

Uwaga: Towarzystwo nie ma na celu obrony interesów jakiejkolwiek grupy społecznej, gdyż zadaniem jego jest szerzenie we wszystkich warstwach społecznych zamiłowania do pracy, jako koniecznej podstawy bytu i pomyślnego rozwoju narodu.

§ 2. Dla urzeczywistnienia celów, wskazanych w § 1, Towarzystwo podejmuje pomiędzy innymi następującą działalność:

a) powołuje do życia instytucję: „Instytut organizacji pracy“ dla:

badania najnowszych praktycznych i teoretycznych metod oszczędnej i wydajnej pracy;

szerzenia umiejętności prawidłowej organizacji pracy;

udzielania porad i opracowywania wskazówek;

b) inicjuje i współdziała przy zawiązywaniu i organizowaniu zrzeszeń dla podjęcia pracy w dziedzinie zaniedbanej lub leżącej odłogiem w polskim społeczeństwie;

c) współdziała z władzami szkolnymi przy wdrażaniu młodzieży do pracy systematycznej i wytrwałej;

d) przedstawia władzom wnioski i projekty, dążące do podniesienia wydajności pracy i t. p.

e) urządza zebrania, wycieczki, pogadanki, odczyty, wykłady, wystawy, wydaje dzienniki, książki, broszury, wyznacza nagrody, zapomogi i stypendya, utrzymuje biblioteki i czytelnie.

§ 3. Siedzibą Towarzystwa jest m. stoł. Warszawa, terenem działalności — Państwo Polskie.

§ 4. Towarzystwo jest osobą prawną i jako takie może posiadać, nabywać i sprzedawać majątek ruchomy i nieruchomy, a także dokonywać wszelkich aktów prawem przewidzianych.

§ 5. Towarzystwo posiada i używa pieczęci z napisem „Liga Pracy“.

II. Prawa i obowiązki członków.

§ 6. Członkami Towarzystwa mogą być zarówno osoby fizyczne bez różnicy płci, jak i instytucje.

§ 7. Członkowie są obowiązani:

a) w działalności swej stać na stanowisku zasad „Ligi Pracy“;

b) popierać działalność Towarzystwa we wszelkich jej przejawach;

c) zyskiwać zwolenników idei wzmożenia pracy i przyczyniać się do zwiększenia liczby członków Towarzystwa.

§ 8. Członkowie dzielą się na: wspierających, rzeczywistych i honorowych.

Członkiem wspierającym może być każda osoba, która wpłaca na cele Towarzystwa przynajmniej 3 marki rocznie.

Członkiem rzeczywistym może być każda osoba, która może się powołać na polecenie dwóch członków, jest przyjęta przez Koło i wpłaca na cele Towarzystwa przynajmniej 25 marek rocznie.

Członków honorowych mianuje Zgromadzenie Ogólne na przedstawienie Zarządu Głównego w uznaniu zasług dla kraju w sprawie i organizacyi wydajności pracy.

Członkowie wspierający i rzeczywisci, którzy wpłacają przynajmniej 300 marek jednorazowo na cele Towarzystwa, zostają członkami dożywotnimi tej samej kategorii bez obowiązku opłacania dalszych składek.

Pracujący naukowo w Instytucie Organizacji Pracy są członkami rzeczywistymi bez opłaty składek.

Członkowie mają prawo do noszenia znaczka specjalnie przez Zarząd ustanowionego.

§ 9. Członkowie wspierający, rzeczywisci i honorowi mają prawo korzystania ze wszelkich urzędzeń Towarzystwa, ustanowionych dla członków.

§ 10. Członkowie rzeczywisci i honorowi mają prawo:

a) głosowania w zgromadzeniach Koła, do którego należą; popierania na tychże zgromadzeniach wszelkich wniosków, zmierzających do urzeczywistnienia celów Towarzystwa, jako też podawania wniosków do Zarządu Okręgowego i Głównego;

b) wyboru i wybieralności.

§ 11. Członek może każdego czasu wystąpić z Towarzystwa, jednakże obowiązany jest zawiadomić o tem na piśmie Zarząd swojego Koła. Członek zalegający w opłacie składki za rok, może być wykreślony z listy członków wskutek uchwały Zarządu Koła, do którego należy, jeżeli, mimo piśmiennego upomnienia, zaległości nie uiszczy, lub jeżeli miejsce pobytu jego jest niewiadome. Wystąpienie i wykreślenie z listy członków nie uwalnia występującego lub wykreślonego od obowiązku zapłacenia składki za ten rok, w którym zażądał wystąpienia lub został wykreślony, oraz od zaległości za lata poprzednie.

§ 12. Na wniosek Zarządu Koła Zarząd Główny może wykluczyć członka, jeżeli działa on na szkodę Towarzystwa lub popełni czyn, uwłaczający czci obywatelskiej.

III. K o ł a.

§ 13. Koło może się zawiązać na mocy niniejszej ustawy w każdej miejscowości, w której przynajmniej 15 osób o członków rzeczywistych oświadczy się za założeniem Koła i o ile właściwy Zarząd Okręgowy uzna potrzebę założenia Koła.

Na czele każdego Koła stoi Zarząd, złożony z 3 osób, wybieranych przez Zebranie Ogólne Członków Koła.

§ 14. Koła są związane w Okręgi, których liczbę oraz obszar na przedstawienie Kół określa Zgromadzenie Ogólne.

Na cele każdego Okręgu stoi Zarząd Okręgowy, złożony z 5 osób, wybrany przez Zebranie Okręgowe, składające się z delegatów wszystkich Kół danego Okręgu.

§ 15. Zebranie ogólne Kół i Okręgów są zwoływane przez Zarządy tychże Kół i Okręgów — zwyczajne raz do roku, nadzwyczajne w miarę potrzeby.

Koła i Okręgi kierują się przepisami niniejszego statutu i regulaminami uchwalonymi przez Zebranie Ogólne.

50% funduszu uzyskanego przez Koło, stosownie do § 16, pozostaje do jego dyspozycji, w myśl budżetu uchwalonego przez Zebranie Ogólne członków Koła, 25% zaś przeznaczają się do dyspozycji Okręgu i 25% do dyspozycji Zarządu Towarzystwa według budżetu, uchwalonego przez Zgromadzenie Ogólne członków Towarzystwa.

IV. Fundusze Towarzystwa.

§ 16. Fundusze Towarzystwa tworzą się:

- a) ze składek członków,
- b) z dobrowolnych ofiar, darowizn i zapisów,
- c) z dochodów z wykładów, odczytów i pogadanek naukowych,
- d) z odsetek od kapitału żelaznego,
- e) z nieprzewidzianych dochodów.

§ 17. Kapitał żelazny składa się:

- a) z funduszy specjalnie na to ofiarowanych,
- b) z funduszy przez Ogólne Zgromadzenie przeznaczonych.

§ 18. Zarząd Towarzystwa prowadzi księgi buchalteryjne i wszelką rachunkowość podług przepisów prawa i zwyczajów.

V. Kierownictwo Towarzystwa.

§ 19. Sprawami Towarzystwa kieruje:

- a) Zgromadzenie Ogólne Członków Towarzystwa,
- b) Zarząd Towarzystwa,
- c) Komisya Rewizyjna.

§ 20. a) Zgromadzenie Ogólne.

Zgromadzenia Ogólne bywają zwyczajne i nadzwyczajne. Zwyczajne Ogólne Zgromadzenie członków Towarzystwa zwołuje Zarząd Główny raz do roku w kwietniu.

Ogólne Zgromadzenie nadzwyczajne zwołuje Zarząd Główny bądź według własnego uznania, bądź na piśmie żądanie 20-tu członków Towarzystwa.

Udział w Zgromadzeniach Ogólnych mają:

- a) członkowie Zarządu Głównego,
- b) członkowie Komisji Rewizyjnej,
- c) trzech delegatów Instytutu Organizacji Pracy,
- d) delegaci Zarządów Okręgowych, po 3 od każdego,
- e) delegaci Kół po 1-ym od każdego 50-ciu członków, jednak nie mniej niż po jednym od Koła.

O mającym się odbyć Zgromadzeniu Ogólnem Zarząd Główny zawiadamia członków za pośrednictwem ogłoszeń w dziennikach miejscowych ze wskazaniem porządku dziennego conajmniej na dwa tygodnie przed terminem Ogólnego Zgromadzenia.

§ 21. Do kompetencji Ogólnego Zgromadzenia należy:

a) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania rocznego Zarządu Głównego i budżetu na rok następny, a także sprawozdania Komisji Rewizyjnej;

b) wybór członków Zarządu Głównego i członków Komisji Rewizyjnej;

c) wydawanie decyzji ostatecznych w sprawach dotyczących ogólnej działalności Towarzystwa, w szczególności — nabywania i zbywania nieruchomości, przyjmowania zapisów i darowizn warunkowych;

d) zmiana statutu;

e) rozwiązanie Towarzystwa.

§ 22. Zgromadzenie Ogólne powołane do rozstrzygnięcia spraw Towarzystwa ważne jest w pierwszym terminie bez względu na liczbę obecnych, a uchwały zapadają prostą większością głosów. Jednakże do zdecydowania zmiany statutu, rozwiązania Towarzystwa i postanowienia o jego majątku w razie rozwiązania — wymagana jest obecność przynajmniej $\frac{1}{3}$ części liczby osób mających prawo udziału w Zgromadzeniu Ogólnem. Uchwały na tem Zgromadzeniu zapadają większością $\frac{2}{3}$ oddanych głosów.

W razie nie zebrania się takiego Zgromadzenia w pierwszym terminie zwołuje się powtórne dla rozstrzygnięcia tychże spraw. Uchwały tego Zgromadzenia powzięte prostą większością głosów będą obowiązujące bez względu na liczbę obecnych.

§ 23. b) Zarząd Główny.

Zarząd Główny składa się z 9 członków, wybieranych przez Zgromadzenie Ogólne na trzy lata, oraz z dyrektora Instytutu Organizacji Pracy.

Zgromadzenie Ogólne wybiera ponadto na rok jeden 3 zastępców, którzy wchodzi w obowiązki członków Zarządu Głównego w razie ustąpienia członka przed upływem kadencji, lub niemożności pełnienia przez niego obowiązków przez czas dłuższy.

§ 24. Zarząd Główny Towarzystwa:

- a) jest przedstawicielem Towarzystwa i kierownikiem ogólnej jego działalności;
- b) przyjmuje członków Towarzystwa;
- c) układa roczne: sprawozdanie i budżet dla przedstawienia zwyczajnemu Ogólnemu Zgromadzeniu;
- d) zwołuje Zgromadzenia Ogólne, wykonywa ich uchwały i załatwia wszelkie bieżące sprawy Towarzystwa;
- e) wybiera i mianuje dyrektora Instytutu Organizacji Pracy oraz personel;
- f) prowadzi korespondencję ogólną i rachunkowość, zarządza funduszami Towarzystwa i czyni na jego cele wydatki w granicach budżetu;
- g) układa i zatwierdza instrukcje dla organów Towarzystwa a także czyni ogłoszenia w imieniu Towarzystwa;
- h) rozdział czynności Zarządu Głównego określi instrukcja, zatwierdzona przez Zgromadzenie Ogólne;
- i) przyjmuje zapisy i darowizny bezwarunkowe;
- j) wyklucza członków na wniosek Zarządu Kół.

§ 25. Zarząd Główny wybiera ze swego grona prezesa i jego zastępcę, sekretarza i skarbnika Zarządu.

§ 26. Wszelkie umowy, akty prywatne, rejestralne i hipoteczne w imieniu Towarzystwa podpisuje prezes Zarządu Głównego lub jeden z jego zastępców łącznie z jednym członkiem Zarządu Głównego Towarzystwa.

§ 27. Posiedzenia Zarządu Głównego ważne są przy obecności przynajmniej 5 ciu jego członków, w tem prezesa lub zastępcy w razie jego nieobecności. Decyzje zapadają prostą większością głosów.

§ 28. c) Komisja Rewizyjna.

Komisja Rewizyjna składa się co najmniej z 3 członków, wybieranych corocznie przez Zgromadzenie Ogólne.

Ma ona w ciągu całego roku wolny dostęp do ksiąg i korespondencji Zarządu Głównego, śledzi za jego działalnością ogólną i składa sprawozdania na zwyczajnym Ogólnym Zgromadzeniu.

VI. Rozwiązanie Towarzystwa.

§ 29. W razie gdyby Towarzystwo „Liga Pracy“ z jakichkolwiek przyczyn zostało rozwiązane, lub samo się rozwiązało, cały jego majątek ruchomy i nieruchomy przechodzi na cele określone przez Ogólne Zgromadzenie.

Założyciele Towarzystwa

Inżynierowie: *Karol Adamiecki.*
Piotr Drzewiecki.
Henryk Karpiński.
Stan. Jan Okolski.
Zygmunt Straszewicz.

Statut niniejszy został zarejestrowany na zasadzie postanowienia Min. Spr. Wewn. z dn. 26 lutego 1919 r.

Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu

CM 314730

000-314730-00-0